

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Strategia vuosille 2012-2015

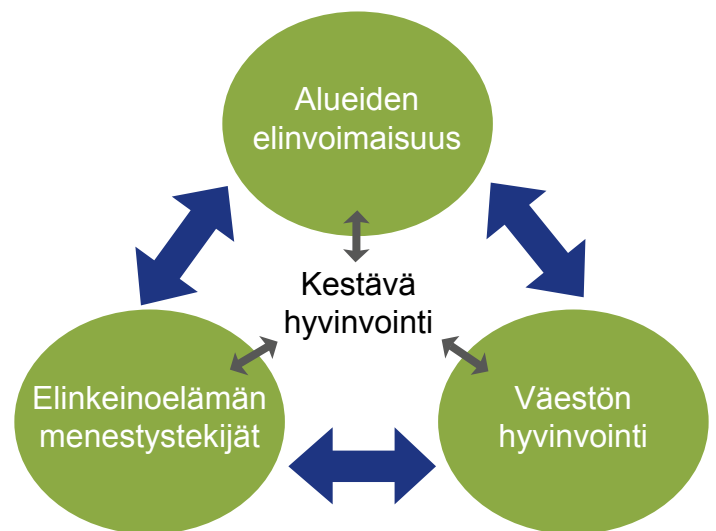
Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset
luovat kestäväää hyvinvointia

ELY-keskukset avaavat mahdollisuuksia

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset kehittävät ja tukevat alueillaan taloudellisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti kestävää hyvinvointia yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Toiminta vaikuttaa alueiden elinvoimaisuuteen, elinkeinoelämän menestystekijöihin ja ihmisten hyvinvointiin.

Vuonna 2015 elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ovat asiakas- ja kansalaislähtöisesti toimiva, osaava ja luotettava alueellinen kehittäjä- ja palveluorganisaatio. ELY-keskus on sidosryhmiensä arvostama, luotettava kumppani ja ammattitaitoisesti johdettu, osaava ja tehokas toimija. Se on myös hyvä työnantaja, jonka osaava henkilöstö voi hyvin.

Alueiden ja yritysten toiminnassa on ennakoitava muutoksia

Globalisaatio, ilmastonmuutos ja väestön ikääntyminen ovat ELY-keskusten toimintaympäristöön vaikuttavia megatrendejä. Myös kansainvälisen talouden epävakaus synnyttää epävarmuutta yrityksissä, työmarkkinoilla ja kotitalouksissa.

Alueelliset ja alueiden sisäiset kehityserot, heikkenevä huoltosuhde sekä yksipuolinen elinkeinorakenne ovat haasteita eri alueiden elinvoimaisuudelle. Elinkeino- ja elinkeinorakenteen uudistaminen ja monipuolistaminen turvaavat sekä kaupunkien että maaseudun kilpailukykyä ja elinvoimaisuutta. Työvoiman kysynnän ja tarjonnan tasapaino parantaa yritysten toimintaedellytyksiä.

Suomi tarvitsee taloudellista kasvua. Tarvitsemme enemmän yrittäjiä ja yrityksiä, jotka kasvavat ja toimivat kansainvälisillä markkinoilla. Menestyksen perustaa luodaan alueiden kyvyllä tukea innovaatioita ja osaamista. Luonnonvarojen kestävä sekä materiaali- ja energiatehokas käyttö lisää työllisyyttä ja ympäröivän alueen elinvoimaa. Toimivat liikenne- ja tietoliikenneyhteydet ovat oleellinen peruspalvelu yrityksille ja asukkaille.

Sekä yritysten toiminnassa että alueiden kehittämisessä on jatkuvasti ennakoitava muutoksia. Väestön ikääntyminen vähentää lähivuosina työvoiman määrää, mutta luo toisaalta uutta palvelujen kysyntää ja yritystoiminnan mahdollisuuksia. Koko työikäisen väestön työhön osallistuminen ja koko alueen voimavarojen hyödyntäminen on entistä tärkeämpää, sillä työelämään tulevat ikäluokat ovat pienempiä kuin sieltä poistuvat. Koulutus, työmarkkinoille valmentaminen ja työhön pääsyn tukeminen ovat keskeisiä tapoja turvata työvoiman saatavuutta.

Puhdas ympäristö, monimuotoinen luonto sekä turvallinen ja viihtyisä asuin ympäristö ovat hyvinvoinnin edellytyksiä. Ilmastonmuutoksen hillintä ja sen seurauksiin varautuminen, luonnon monimuotoisuuden ylläpitäminen ja Itämeren tilan parantaminen onnistuvat vain laajassa yhteistyössä. Energiatehokkuus sekä uusiutuvien energialähteiden käytön lisääminen ovat tärkeitä tavoitteita kohti hiilineutraalia yhteiskuntaa.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristö-keskukset luovat kestävästä hyvinvointia asiakaslähtöisesti, avoimesti ja osaavasti yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa

ELY-keskukset vahvistavat alueiden elinvoimaa

Alueiden elinvoimaisuutta vahvistetaan kehittämällä yritystoimintaa ja alueiden kilpailukykyä sekä turvaamalla ihmisten hyvän elämän edellytyksiä ja yleistä etua. Alueet tunnistavat omat vahvuutensa ja käyttävät kaikki kehittämismahdollisuutensa ja resurssinsa. Kaupunkien ja maaseudun kilpailukykyä huolehditaan kunkin alueen omien kehittämistarpeiden mukaisesti.

Tavoitteena on tasapainoinen väestörakenne ja korkea työllisyys. Tavoitteen toteuttamiseksi kaupunkiseutujen palveluja ja yhdyskuntarakennetta kehitetään kasvun ja kestävästi kehityksen mukaisesti. Maaseutualueilla huolehditaan palvelujen hyvästä saatavuudesta. Osaavan työvoiman saatavuus turvataan kehittämällä koulutusta ja työorganisaatioita ennakoitiedon pohjalta.

ELY-keskukset kehittävät energia- ja ekotehokkaita yhdyskuntarakenteita ja liikennejärjestelmiä tukemaan elinkeinoelämän menestystä sekä asukkaiden arkea ja palvelujen saatavuutta turvallisessa ja viihtyisässä elinympäristössä.

Kuntia kannustetaan käyttämään maapoliittisia keinoja ja ohjataan uudisrakentamista nykyisten palveluiden ja yhdyskuntarakenteen piiriin. Asemakaava-alueen ulkopuolella tarkistetaan kaavoituksen ja rakentamisen ohjauksen periaatteita varsinkin kaupunki- ja kasvuseuduilla. Painotetaan valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden ja maakunta-kaavojen merkitystä.

Luonnonvarojen kestävä käyttö ja energiatehokkuus alkaa raaka-ainehankinnoista ja jatkuu jätteen kierrätykseen ja hyödyntämiseen. Biotalousosaamista ja luonnonvarojen kestävään käyttöön perustuvaa innovaatio- ja liiketoimintaa vahvistetaan. Yhdyskuntien vedenhankintaa, pohjavesien suojelua ja maa-ainesvarojen hyödyntämistä sovitetaan yhteen. Turvetuotannon ohjauksessa soiden ja vesistöjen suojelutarve otetaan huomioon.

Toimitaan luonnon monimuotoisuuden kadon pysäyttämiseksi. Tehostetaan vesiensuunnittelua ja toimenpiteiden toteuttamista vesien ja Itämeren hyvän tilan saavuttamiseksi. Ravinnekuormitusta vähennetään erityisesti maataloudesta. ELY-keskukset edistävät alueellaan haja-asutuksen jätevesiin liittyvää neuvontaa ja koulutusta. Alueelliset erityispiirteet otetaan huomioon maankäytön suunnittelussa ja edistetään arvokkaiden maisema-alueiden inventointeja sekä luonnonsuojelulain mukaisten maisema-alueiden perustamista.

ELY-keskukset edistävät alueensa elinkeinoelämää

Kestävä hyvinvointi edellyttää uusia ja kasvavia yrityksiä, jotka luovat sekä työpaikkoja että taloudellista menestystä. Kun työikäisen väestön määrä vähenee, niin tuottavuuden merkitys kasvun lähteenä lisääntyy entisestään. Toimivat työmarkkinat ja osaava työvoima ovat elinkeinoelämän keskeisiä toimintaedellytyksiä. Yritysten ja julkisen sektorin uudistumiskyky on edellytys menestyä globaalissa kilpailussa.

ELY-keskukset tuottavat ja hankkivat palveluja, joilla vahvistetaan yritysten kilpailukykyä. Erityisesti vahvistetaan nousevia uusia aloja ja tuetaan yritysten kasvua, yhteistyötä ja kansainvälistymistä. Työelämän laatua ja tuottavuutta parannetaan osana yrityspalveluita. Samalla tuetaan myös työssä jaksamista ja työurien pidentymistä.

ELY-keskus uudistaa ja kehittää maaseudun monialaista yrittäjyyttä ja edistää maatalouden ja kotimaisen elintarvikeketjun kilpailukykyä, sukupolven vaihdoksia ja osaamista.

Uusien yrittäjien ja toimivien yritysten jatkajien löytämiseksi tehostetaan yrittäjyysvalmennusta. Kasvuyrittäjyyden edistämiseksi kehitetään pk-yritysten liiketoimintaosaamista sekä edistetään yrityshautomoiden ja yrityskiihdyttämöiden toimintaa. Näin edistetään myös koulutettujen nuorten työ-

listymistä ja yrittäjyyttä. Uutta kasvua tavoitellaan laajentamalla innovaatiotoimintaa kysyntä- ja käyttäjälähtöisesti sekä yksityiselle, julkiselle että kolmannelle sektorille.

Kulttuurialan sekä luovan talouden toimijoiden toimintaedellytyksiä parannetaan osana alueellista kehittämistä, osaamista ja kilpailukykyä. Kulttuuriympäristöjä, yhteisöllisyyttä ja kulttuuriperintöä vaalitaan paikallisena ja alueellisena voimavarana.

Tehokkaat ja toimivat julkiset palvelut ovat myös tärkeä elinkeinoelämän kilpailukykytekijä. Hyvin toimivilla työvoima- ja yrityspalveluilla tuetaan yritysten menestymistä ja väestön hyvinvointia.

ELY-keskukset panostavat työorganisaatioiden kehittämiseen ja henkilöstön osaamiseen tavoitteena edistää työssä jaksamista ja työn tuottavuutta. Työvoiman ohjauksessa näkökulmana on elinikäinen oppiminen.

Nuorten yhteiskuntatakuu toteutetaan niin, että jokaiselle alle 25-vuotiaalle nuorelle ja alle 30-vuotiaalle vastavalmistuneelle tarjotaan työ-, harjoittelu-, opiskelu-, työpaja- tai kuntoutuspaikka viimeistään kolmen kuukauden kuluessa työttömäksi joutumisesta. Pitkäaikaistyöttömyyttä ja rakenteellista työttömyyttä alennetaan. Työvoiman palvelukeskusten toimintamalli ulotetaan koko maahan. Maahanmuuttoa kehitetään työmarkkinoiden tarpeisiin.

Rakennemuutostilanteissa yritykset ja julkiset toimijat reagoivat yhdessä nopeasti markkinoista aiheutuviin muutoksiin. Muutosturvan toimintamallilla tuetaan irtisanotun tai lomautetun työntekijän nopeaa työllistymistä yhteistyössä työnantajan ja työ- ja elinkeinohallinnon välillä.

ELY-keskukset valvovat ennako-ohjaten ympäristölupien noudattamista, edistävät ympäristöjärjestelmien käyttöä ja yritysten ympäristövastuullisuutta sekä ohjaavat suurten hankkeiden ympäristövaikutusten arviointimenettelyä.

ELY-keskusten toimilla lisätään uusiutuvan energian käyttöä ja uuden energiateknologian käyttöönottoa, parannetaan rakentamisen energiatehokkuutta sekä vähennetään energiatuotannon ja käytön ympäristöhaittoja. Tuulivoiman lisäkayttöä edistetään vaikuttamalla kaavoituksen ripeään etenemiseen ottaen huomioon ympäristö- ja taloudelliset näkökulmat.

Ennakoiva maankäyttöpolitiikka sekä asumisen, liikenteen, tietoliikenteen ja palvelujen kehittäminen tukevat elinkeinoelämän kehittämistä. ELY-keskukset kiinnittävät liikennejärjestelmien suunnittelussa ja vastuullaan olevassa tienpidossa huomiota saavutettavuuteen ja logistiseen toimivuuteen.

ELY-keskukset rakentavat hyvinvointiamme

Viihtyisä, turvallinen ja terveellinen asuin- ja toiminta-ympäristö, työ- ja opiskelumahdollisuudet sekä laadukkaat virkistysmahdollisuudet ovat tärkeitä alueen asukkaiden arjessa. Lisäksi sujuvaan arkeen kuuluvat työpaikkojen ja palvelujen hyvä saavutettavuus sekä toimivat liikenne- ja tietoliikenneyhteudet ja vesi- ja energiahuolto.

ELY-keskukset valvovat ympäristölainsäädännön toimeenpanoa ja vaikuttavat ennalta haittojen ehkäisyyn. Ilmansuojelun edistämisessä ja ilmansuojelusäätöjen valvonnassa tavoitteena on ilmansaasteiden, etenkin pienhiukkasten pitoisuuksien vähentäminen. Jätehuollossa vähennetään jätteen määrää ja haitallisuutta ja lisätään kierrätystä. Orgaanisen jätteen sijoittamista kaatopaikalle vähennetään suunnitelmallisesti.

ELY-keskukset vähentävät toimillaan melulle altistumista sekä turvaavat hiljaisten alueiden säilymistä. Keskukset myös edistävät kulttuuriympäristöjen suojelua ja hoitoa. Luonnon virkistyskäytön edellytyksiä tuetaan ja asutuskeskusten lähiluontoa säästetään virkistysalueena.

ELY-keskukset tuottavat ja jakavat ajankohtaista tietoa ympäristön tilasta ja parantavat ihmisten ympäristötietoisuutta. ELY-keskukset edistävät varautumista vesihuollon erityistilanteisiin, muuttuviin ilmasto- ja vesioloihin sekä onnettomuus- ja häiriötilanteisiin. Pilaantuneista maa-alueista ja tulvista aiheutuvien riskien hallintaa parannetaan. Luonnon- ja ympäristöonnettomuuksissa ja muissa erityistilanteissa ELY-keskukset ovat viranomaisina ja asiantuntijaorganisaatioina keskeisiä toimijoita.

Kaupungeissa parannetaan joukkoliikenteen sekä kävelyn ja pyöräilyn toimintaedellytyksiä. Haja-asutusalueilla henkilöauto on usein lähes ainoa mahdollisuus liikkua ja pientiestö on pidettävä kunnossa. Kaupan ja muiden palvelujen saavutettavuutta tarkastellaan kaikkien väestöryhmien, myös autottomien perheiden ja ikääntyneiden kannalta. Vähittäiskaupan sijainnin ohjauksella ELY-keskus turvaa kaupallisten palvelujen saavutettavuutta.

Elintarviketurvallisuus perustuu elintarviketieteen toimijoiden osaamiseen ja vastuuseen. ELY-keskusten tuotantopaikkoja ja tuotteita koskevalla valvonnalla varmistetaan, että maatalouden tuotantopanokset ovat laadukkaita, kasvinterveys säilyy hyvänä, luonnonmukainen tuotanto on luotettavaa ja elintarviketieteen jäljitettävyys pelolta pöytään toimii. ELY-keskukset edistävät osaltaan elintarvikealan kilpailukykyä, luomu- ja lähiruuan tuotantoa sekä huoltovarmuutta.

Kirjasto-, kulttuuri- ja liikuntapalveluilla lisätään ihmisten hyvinvointia työssä jaksamisen, osallisuuden ja hyvän elämän edistämiseksi sekä ehkäistään syrjäytymistä.

Nuorten yhteiskuntaan kiinnittymistä tuetaan myös kehittämällä nuorten tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluita yhteistyössä alueen kuntien ja oppilaitosten kanssa. Nuorten osallisuutta ja kuulemistä lisätään ja tuetaan tukemalla nuorten toimintatapoja mm. verkkomaailmassa.

Maahanmuuttajien omia voimavaroja ja osaamista hyödynnetään kotouttamisessa. Kotoutumisen perustana on maahanmuuttajan asettuminen kuntalaiseksi. Maahanmuuttajien työllistymistä tuetaan TE-hallinnon integroiduilla työvoima- ja rittäjäyyspalveluilla. Kotouttamisen painopisteeksi nostetaan maahanmuuttajanuoret. Maahanmuuttajien ja

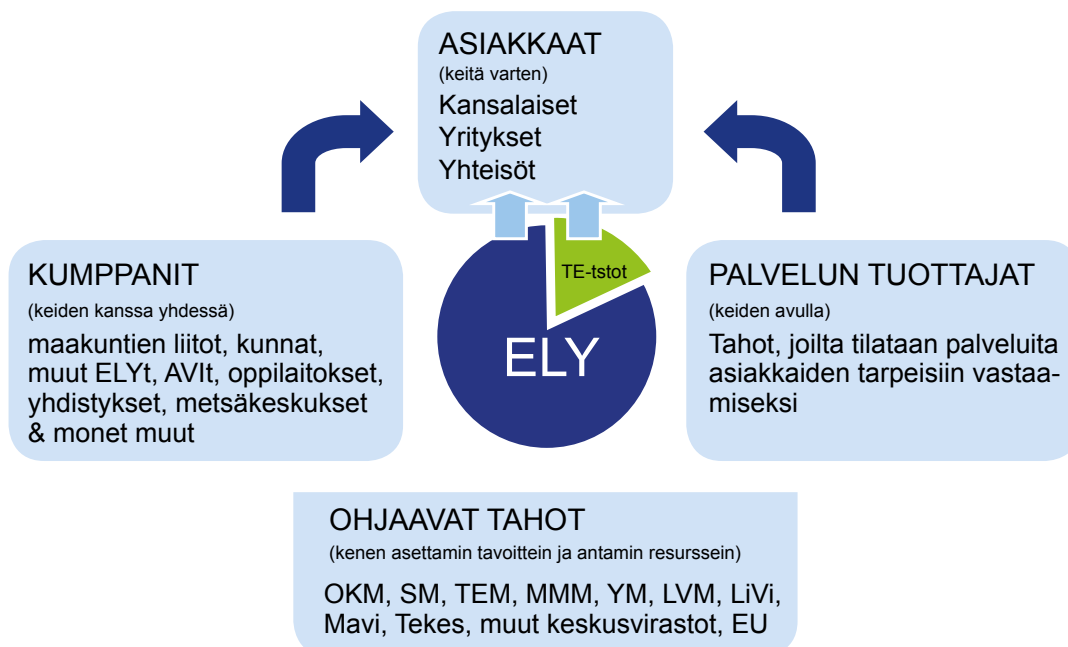
kantäväestön vuorovaikutusta ja maahanmuuttajien osallisuutta edistetään myös taiteen, kulttuurin, liikunnan ja nuorisotyön avulla.

Lähtökohtana asiakkaiden tarpeet

ELY-keskusten asiakkaita ovat alueella asuvat, toimivat ja liikkuvat ihmiset, yritykset ja yhteisöt - kaikki, joihin keskusten toiminta ja palvelut vaikuttavat joko suoraan tai välillisesti. Asiakkaiden tarpeet muodostavat keskusten toiminnan lähtökohdan.

ELY-keskusten sidosryhmiä ovat kumppanit, palvelun tuottajat ja ohjaavat tahot. Kumppaneiden kanssa ELY-keskukset tekevät yhteistyötä alueen kehittämiseksi ja asiakkaan palvelemiseksi. Kumppanit voivat joskus olla myös asiakkaan roolissa.

ELY-keskukset ohjaavat alueensa työ- ja elinkeinotoimistoja (TE-toimistot). Asiakaspalvelun laadun, vaikuttavuuden ja tehokkuuden parantamiseksi ELY-keskukset kehittävät TE-toimistoverkkoa sekä asiakkuuksien hallintaa, monikanavaista palvelumallia ja palvelujen tuottamista.

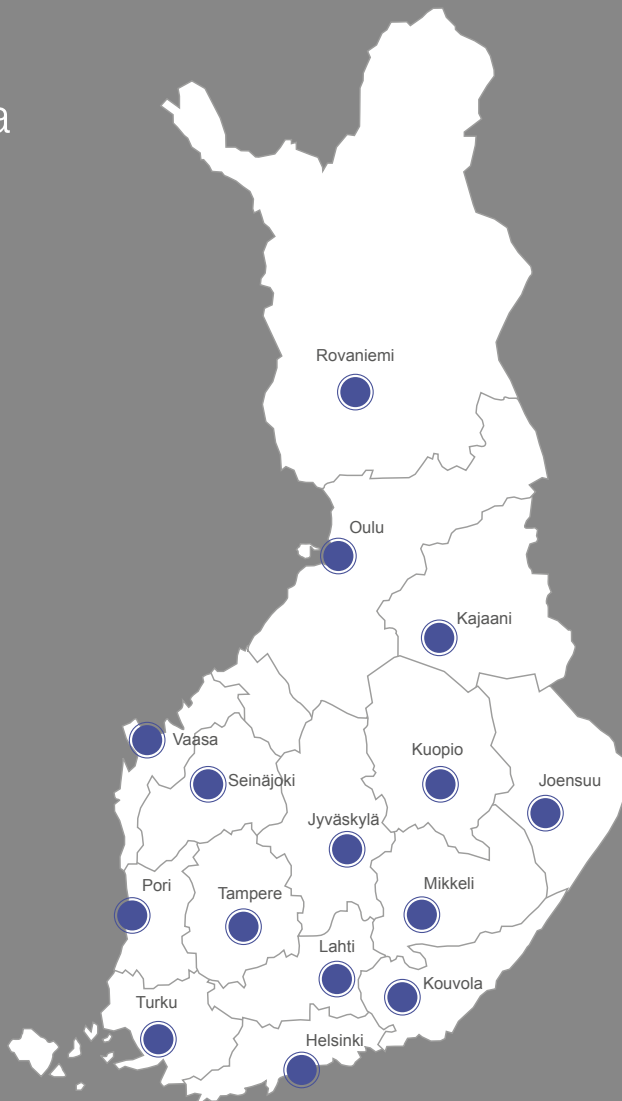

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus
Etelä-Savon ELY-keskus
Hämeen ELY-keskus
Kaakkois-Suomen ELY-keskus
Kainuun ELY-keskus
Keski-Suomen ELY-keskus
Lapin ELY-keskus
Pirkanmaan ELY-keskus
Pohjanmaan ELY-keskus
Pohjois-Karjalan ELY-keskus
Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
Pohjois-Savon ELY-keskus
Satakunnan ELY-keskus
Uudenmaan ELY-keskus
Varsinais-Suomen ELY-keskus

Puhelinvaihe 020 636 0000

sähköposti: etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten strategia-asiakirja sisältää keskusten toiminnan tavoitteet ja painopisteet vuosille 2012–2015. Asiakirja on valmisteltu työ- ja elinkeinoministeriön johdolla yhteistyössä muiden ELY-keskuksia ohjaavien ministeriöiden eli liikenne- ja viestintäministeriön, maa- ja metsätalousministeriön, opetus- ja kulttuuriministeriön, sisäasianministeriön ja ympäristöministeriön kanssa.

Julkaisua myy Edita Oy.

ELY-keskusten strategia-asiakirja vuosille 2012-2015 (TEM julkaisu 36/2011) on saatavissa osoitteesta www.tem.fi/julkaisut
Strategidokumentet för närings-, trafik- och miljöcentralerna finns i adressen www.tem.fi/svenska > Publikationer (ANM 37/2011)